

Zonnepark bouwen?

ACHTERGROND

Zonneparken bieden op het eerste gezicht enkel voordelen. Duurzame energie, subsidies, geen protest zoals bij windmolens en gemeenten die eindelijk braakliggende gronden kunnen verhuren. Mooi, maar hoe bouw je eigenlijk zo'n zonnecentrale? Zeven tips.

GERTON ALBERS

Groot, groter, grootst. Op tal van plaatsen strijden initiatiefnemers van zonneparken al dan niet bewust om die titel. Delfzijl doet het met 30 hectare, boeren en het Platform Storm in de Veenkoloniën hebben het tienvoudige in gedachten. Die 300 hectare is meer dan het grootste park van Duitsland, 240 hectare in de buurt van de Poolse grens. In Sappemeer is deze week een akkoord gesloten voor een park van 115 hectare.

Inwoners van Tynaarlo bouwen de westkant van de A28 vol panelen, terwijl even verderop plannen in de maak zijn om van Groningen Airport Eelde óók een grote zonnecentrale te maken. In Emmen wordt gewerkt aan een zonnepark van 22 hectare, in het mislukte tuinbouwgebied Rundedal. Deze gemeente heeft elders nog eens 200 hectare land in de aanbidding voor andere zonnepanelen.

1. Begin een kleine Nuon of Essent
Verbeter de wereld, begin bij jezelf.

'Ik maak me grote zorgen om de klimaatverandering'

Het is het motto van de 43-jarige Boekema uit Coevorden, in het verleden werkzaam bij onderzoeksinstituut TNO en tegenwoordig projectmanager op het gebied van energie. „Ik maak me grote zorgen om de klimaatverandering. Als we niets doen, stijgt de zeespiegel de komende 1000 jaar liefst 25 meter. De temperatuurstijging op aarde bedroeg de afgelopen 120 jaar 1 graad, waarvan 0,4 graad in de laatste vijftien jaar!”

Met andere woorden: het gaat snel. Daarbij komt dat fossiele brandstoffen niet oneindig voorhanden zijn. „Dus er ontstaat op een gegeven moment schaarste. Het gevolg is precies wat er gebeurt op het schoolplein: degene met geld of de grootste bek eist de voorraden op. Doorgaans is dat Nederland niet. Kijk naar de afgelopen decennia: oorlogen draaien in feite allemaal om de energievoorraden. We moeten daarom zorgen zelf niet afhankelijk te zijn van anderen.”

Energieruizen bouwen er met een gerust hart nog dus niet. Wij willen onze eigen omgeving verduurzamen, de lokale economie versterken

en een fijnere leefomgeving creëren.” Boekema wijst op het Zuid-Afrikaanse begrip 'volhoubaar'. „Dat betekent dat je dingen zodanig doet dat toekomstige generaties er geen last van hebben. Ons uitgangspunt.” December 2012 ziet Energiecoöperatie Coevorden het licht. Met binnen de geleiders ook de Coevorder burgemeester Bert Bouwmeester, als privépersoon.

2. Zoek een duurzame bron voor energie
Aardwarmte, wind, getijdenwisseling, watervallen; er zijn heel wat mogelijkheden om duurzaam energie op te wekken. „Opties vallen ook meteen weer af, bijvoorbeeld omdat Coevorden niet aan zee ligt met eb en vloed binnen handbereik. Aan windmolens hebben we ook gedacht, maar daarbij liepen we meteen tegen bezwaren aan. Omdat dwars door de gemeente een laagvliegroute voor F16's loopt, is de keuze voor plaatsing van de turbines beperkt. Bovendien is er nogal wat tegenstand tegen windmolens, terwijl wij juist uit zijn op een zo'n breed mogelijke lokale ondersteuning.”

Over zonneparken wordt nauwelijks geklaagd. Vanwege de geringe hoogte is van horizonvervuiling geen sprake. De panelen zijn volgens Boekema zondanig te plaatsen dat niemand last heeft van schittering, ook vliegtuigen niet die landen op een vliegveld vol zonnepanelen. Dankzij subsidies is bovendien voor 15 jaar een minimale prijs gegarandeerd voor zonne-energie.

3. Regel de financiën
Het park in Coevorden vergt een investering van 10 tot 15 miljoen euro.

Johan Boekema van Energiecoöperatie Coevorden. Achter hem het terrein waar het zonnepark waarschijnlijk komt. FOTO HENK BENTING

Als alle 17.000 huishoudens in de gemeente ieder 1000 euro inleggen, komt er 17 miljoen euro op tafel. „Dat gaat ons nooit lukken. Mede daarom zijn er andere partijen nodig. Projectontwikkelaars zeg maar, waarvoor wij Solarfields uit Groningen hebben gevonden. Niet alleen voor het geld, ook voor de technische kennis en om het eigendom van het park te regelen.”

Het toeval wil dat er in Coevorden tegelijkertijd een andere initiatiefnemer is voor een zonnepark, Parkmanagement Coevorden met als 'projectontwikkelaar' EcotecWorld. Alle partijen hebben de handen ineen geslagen om een gezamenlijk park uit de grond te stampen.

4. Zoek een terrein
Om een zonnepark te bouwen zijn

vele hectares grond nodig. Projectontwikkelaars struinen het hele land af om geschikte terreinen te vinden. In Coevorden was het niet zo moeilijk. Middels twee moties had de politiek al ingezet op een zonnepark op een mislukt bedrijventerrein, De Watering aan de N34. Dat had het nieuwe industrieterrein van Coevorden moeten worden, maar onder meer de provincie stak daar een stokje voor. Met als resultaat een miljoenenverlies voor de gemeente. Vergelijkbaar met in Emmen het eveneens faliekt mislukte tuinbouwgebied Rundedal. Maar gemeentegrond of particulier, Boekema maakt het niet uit. Als hij zijn park maar kan bouwen.

5. Sla verder aan het regelen
Vraag bij de gemeente de juiste ver-

gunningen aan. Zorg dat het park daadwerkelijk in aanmerking komt voor de subsidie via Stimulerings Duurzame Energieproductie (SDE). Koop zonnepanelen en regel installateurs voor de plaatsing. Verzend niet in het oerwoud van regels en vergunningen om de opgewekte energie te mogen leveren aan het hoogspanningsnet. Daar kan een apart boek over worden geschreven, weet Boekema.

6. Verkoop je boodschap
Een zonnepark is niet direct het meest sexy onderwerp om de gemiddelde Drent voor te interesseren. Duurzaam? Ieder bedrijf schermert tegenwoordig mee. Maar Boekema gelooft heilig in zijn boodschap: burgers en bedrijven zullen gaan participeren in ruil voor groene stroom.

Er komen informatiebijeenkomsten om hen te interesseren voor het project. De initiatiefnemers hebben nog een andere troef: geld. Boekema belooft een 'goed' rendement op de bedragen die in het project worden gestoken.

Als Boekema's droom uitkomt, is Coevorden straks helemaal zelfvoorzienend op het gebied van elektriciteit. Dat gaat met De Watering alleen niet lukken, want daarmee kan energie geleverd worden aan maximaal 3000 huishoudens. „Niet elk park hoeft heel groot te zijn. Er kunnen ook kleinere velden met zonnepanelen komen.”

De opbrengst van een zonnepark ter grootte van Coevorden staat gelijk aan die van bijna twee windmolens. Mooi, roepen tegenstanders van de turbines, dan kunnen we

dankzij die zonneparken wat minder molens bouwen. Ijdele hoop: de minister wil het niet hebben. Wat Henk Kamp betreft wordt er niets uitgeruild.

7. Hoop op zon
Gelukkig hoeft met een zonnepark niet elke dag het weerbericht gecontroleerd te worden, want gerekend over een heel jaar zitten er doorgaans geen heel grote verschillen in het aantal zonne-uren. Met toch weer een addertje onder het gras. Broekema: „Deskundigen kunnen nog steeds niet goed inschatten welk weer het wordt in Nederland als de klimaatverandering doorzet. Zal de zon meer schijnen, of juist minder?”

@ gerton.albers @dvhn.nl

De kunst afkijken in 2e Exloërmond

Zonneparkbouwers mogen dan over elkaar heen buitelen met aantallen, groottes en opbrengsten; het zijn vooraansnog plannen. Henk Piel (66) is de eerste in Drenthe die daadwerkelijk een park in zijn achtertuin heeft, aan het Zuiderdiep in 2e Exloërmond. Er staan 4500 panelen op een lap grond van 1,5 hectare, goed voor stroom voor 300 huishoudens. Hij heeft het park samen met GroenLeven in Heerenveen opgezet.

„We zijn sinds drie weken operationeel. In het begin hadden we last van kinderziektes, maar die lijken nu allemaal opgelost.” Piel krijgt heel wat belangstellenden over de vloer die hem vragen naar zijn ervaringen.

„De zon heeft de afgelopen weken nauwelijks geschenen, dus er valt nog weinig zinnigs over te zeggen. Aardig is wel dat de meter meteen begint te lopen zodra het licht wordt. Zonneschijn is daarvoor helemaal niet nodig.”

De panelen staan een meter boven de grond. De ene helft is met een flauwe hoek gericht op het oosten, de andere op het westen. „We willen daarmee elektriciteit opwekken zonder al te grote pieken gedurende de dag. Zet je de panelen pal op het zuiden, dan krijg je een flinke piek rond het middaguur. Dat zie je in Duitsland veel, waar de panelen ook nog eens veel schuiner staan. Zodat

de stralen zowat haaks de panelen binnendringen.” Klachten over het park heeft hij van niemand gehad. „Je ziet er ook niets van vanaf de openbare weg. Ik had een vergunning om te bouwen tot 2 meter 90, maar we denken met de huidige hoogte van een meter goed te kunnen draaien. Van een hinderlijke schittering is ook geen sprake.”

Het park wordt bewaakt met camera's, al was het alleen maar omdat de verzekering dat wil. Schapen worden later mogelijk losgelaten om de gronden te begrazen. Omdat er ruimte zit tussen de zonnepanelen, zal er hoe dan ook gras gaan groeien.

Henk Piel bij zijn zonneweide. FOTO DVHN